

NAPLO

Előfizetési ár:
Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
Fél " 2 K |
Fényképek 8 fill.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Feloldó szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelszettel van megengedve

Szélhámos báró A katona tragédiája

Budapesti gyerekek.

Bár akadna egy író, aki jól megfigyelő szemmel, meleg szívvel megírná a budapesti gyerekek lélektanát, amint azt kevés fáradsággal, de nagy és nemes eredménnyel, a napoként élénk táruuló nyomorúságból, mint gazdag tapasztalatokból levont elméletet meglehetne állapítani.

Igaz, hogy ma a humanizmus korszakát éljük, embertársaink sorsáról nemcsak beszélgetünk és írunk, hanem tettekkel is gondoskodunk. Igyekezünk jólétet biztosítani azoknak, akik vagy saját hibájukból, vagy testi és elméleti fogyatkozásuk miatt, mostoha életkörülmények között, nyomorban és elhagyottságban születtek. Nemcsak az egyesületek és családok, hanem az egyesek is azon fáradoznak, hogy a nyomorult emberiség sorsán és megélhetésén könnyítsenek.

Es ebben a nagy, általános, néha túlzott hiúságból eredő jótékony-ságunkban megelégedünk magunkról és saját gyermekeinknek helyes irányban való neveléséről. A budapesti gyerekeket, úgy hevenyében, három — tanulmányozásra méltó csoportra — osztanám fel.

Az első csoportba tartoznának azok, akiknek szülei maguk is csak a családi élet szent tűzhelyénél melegednek és gyermekeiket is ott nevelik a családi kis fészkekben, a szülői szeretet tiszta forrásánál és lehetőleg megóvják a kártékony külső befolyásoktól, míg szárnyaikat bontogatva, önállóan repülni, vagy — képleteket kerülve — az életben saját lábaikon járni megtanultak. Az ilyen gyerekekből válnak a társadalom hasznos munkásai, akik szigorúan fegyelmezettek, kötelességtudók, akik a szülők példáján nevelkedve, többre becsülik a saját becsületes munkájukkal keresett sóvány kenyeret, a léha munkátlanság árnyékában szerzett kővér falatoknál. Egész emberek, a sorssal bátran szembe néző, igazságos és melegszívű harcosai lesznek a közjónak, a társadalomnak és nemzetnek, mert a család szentélyéből merített tiszta erkölcsök kísérik végig az egész életet.

A második csoportba tartoznak már azok a szálamokra méltó gyerekek, akik leginkább a tehetősebb középosztályból kerülnek ki, — akiknek szülői a családi életet a kávéházakba és vendéglőkbe tették át,

akik kényelemszeretéből, lustaságból, vagy a családi élet megbecsüléséhez szükséges érzék teljes hiányában szenvednek és ebben a szerencsétlen irányban nevelik fel gyermekeiket is. Ennek igazságáról leginkább a szombati és ünneppalokon győződhetünk meg, mikor egész családok telepsznek meg a kávéházi asztalnál és magukkal viszik 3—4 éves mindkét nembeli apró gyermekeiket is, a tudótrontó füstgomoly és lélekölő, cinikus társaság körébe. Eltekintve attól, milyen káros ez a dohos, füstös levegő higiénikus szempontból a gyermek fejlődésére nézve, sokkal fontosabb az, hogy milyen megmátelyező hatással van a környezet szemlélete, azon környezet, mely családtagok lévén, bizony nem nagyon tartózkodik társalgási modorának frivol élceinek megválasztásában, a gyermekekre való tekintetből, mert nagyon helyesen, abból az elvből indul ki, hogy aki félti a gyermeke erkölcsét, lelki világát és egészségi állapotát, az vigye ki az utcára sétálni, ahol egészségesebb levegőt szívat és kellő felügyelet mellett, ziveng lelkének egyensúlyát se hibbanhatja meg. Az ilyen kávéházban nevelt csemetékből kerülnek ki, a játékszenvedélyek szomorú áldozatai, a mulatóhelyek cinikus lovagjai, sőt végeredményében a sikkasztók, váltóhamisítók és egyéb szélhámosok nagy serege.

Az utolsó és talán a legutolsó csoportba a kolduló gyerekek raja tartozik, mely Budapesten gombamód szaporodik, amelyre leginkább felhívjuk a humánus intézmények, az illetékes ténylezők és hatóságok figyelmét, mert ezeket a társadalom számára csak úgy és akkor menthetjük meg, ha kivonjuk a kegyetlen és lelketlen szülők megrontó hatása alól. A legszegényebb néposztályból kikérülő apró, szálamraméltó gyerekeket, a szülők mindenféle megindító alakban dobják ki az utcára, kávéházakba és vendéglőkbe, leggyakrabban valamely tisztességesebbnek látszó foglalkozás palástolása alatt — koldulni.

Előbűnk kerülnek, mint gyufa-, fésű-, cipőszalag- és ujságárosok lépten-nyomon; szálamom nézni, mikor ezek a csöppségek sápadt arccsal, álmatag szemekkel, rimánkodó, fejletlen hangon kínálgatják portékáikat, melyeket csak nagy ritkán, merő szálamomból vesz meg valaki, vagy aki nem vesz, az is

szívesen odadobja a filléreit, mert tudja, hogy a kegyetlen anya, vagy részeges apa ott lesi az utcasarkán és ha nem tudott eleget összekoldulni, még el is verik azt a szegény, ártatlan jószágot, akinek már olyankor, a késő esti órákban, a fűtött szobában, a meleg vaczkon volna a helye. hogy boldogan álmódzhasson — a nehezen nélkülözött szülői szeretetről... És az ilyen utcán neveltekből kerül ki az emberiség szeméjte, — a dologtalan, részegesek tömegje, a tolonczházak és börtönök tölteléke.

Es ezt megelőzni nemcsak a gyermekjóléti intézményeknek, de a hatóságok kötelessége is. El kell venni az ilyen szülőktől a gyermekeket, akik a koldulást kényelmes kenyérkeresetnek tekintik. Az államnak, nemzetnek és társadalomnak dolgos kezekre, munkás emberekre van szüksége, erre kell nevelni a mai kor szegze gyermekeit, hogy a jövő nemzedéknek szilárd oszlopaivá válhassanak...

A vidéki színészet rendezése.

II.

(D.) Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, mi idézte elő a vidéki színészet jelenlegi, kétségtelenül erkölcsi, művészi és anyagi csődjét. Erkölcsileg azért hanyatlott a magyar színészet, mert — bármint szépítgetjük, takargatjuk is, — letért eredeti hivatásáról és megszűnt magyar lenni. Mert nagy tévedés és önmártás volna be nem vallani, hogy a magyar színészetnek, most még inkább meg van a nyelvterjesztés nemzeti hivatása, mint a multban volt; akkor a nyelvterjesztés volt a jelszó, most a nyelveredetés tögyökerez megóvása adja meg színészetünknek a nemzeti jelleget. Rászoktattuk közönségünket az idegen irodalmi termékek érdemen felül való portálására és megelégedtünk e mellett a magyar irodalmi termékek iránti érdeklődésért, meleg szeretetért ébren tartani. Erre legszomorubb bizonyítékul szolgálnak azok a jelentések, melyeket két igen tiszteltreméltó tanácsosunk Réthey és Körmendi idoszakoként be szoktak terjesztetni az egyes szintársulatok műsoráról és amelyekből azt a szomorú meggyőződést szerezhajjuk magunknak, hogy az eredeti magyar darabok még 50 százalékkal sem szerepelnek, az állam és a városok által szubvenczivált magyar színházak-

ban. Az az érv, hogy a magyar irodalmi termékek nem állják ki a versenyt a külföldiekkel, nem állhat meg, csak nevelni kellene a közönség ízlését a nemzeti irodalom iránti fogékonyságra. Hiszen elparentáltuk, eltemettük már ezzel a közönséggel a legeredetibb magyar drámai műfajt: a népszínművet is, pedig a fővárosban és a vidéki városokban legközelebb tett kísérletek és sikerek eléggé bizonyítják, hogy a magyar közönség lelkéből nem lehet kitépni, a lelkében fogantott egyetlen és igazi magyar irodalmi terméket, sőt nem is olyan régen történt, hogy a debreczeni és szegedi színtársulatok, — dicséretükre és becsületekre válik. — figyelmeztették igazgatóikat a népszínművek gyakribb előadására.

A mi most már a művészi és anyagi hanyatlást illeti, egyik a másikat önkéntelenül vonja maga után és ez úgy hiszem, bővebb bizonyításra nem is szorul.

A színészek rohamos szaporodásának okai elsősorban a színésziskolák minden ellenőrzés nélkül való működésében, másodsorban pedig a megfelelő színházak hiányára vezethető vissza. Ennek teljes megvilágítását a következőkben adjuk. A színésziskolák, mint magánvállalatok, hogy befektetett tőkék kamatját élvezhessék, vagy fenntartásuk költségeit fedezhessék, a felvételnél nem azzal a lelkiismeretes szigorúsággal járnak el, melyet ez a par force nemzeti ügy megkövetelne; nagyobb súlyt helyeznek arra, hogy tandíjképes növendéket kaphassanak és csak másodsorban foglalkoznak a tandíjmentességért koldulni kénytelen, de talán tehetségesebb noviciusokkal. Mert legyünk tisztába a színésziskolák hivatásával. A színészetet, mint művészetet tanítani nem lehet; tehetségeket nem lehet tenyészteni, csak a meglevő, az egyénnel született tehetséget lehet fejleszteni és művészilag csiszolni. Az ökröt, ha Bécsbe viszik is, csak ökrök marad, — pardon e drasztikus, de igaz hasonlatért, — és az antitalentum is meg marad kontárnak, ha száz színészeti iskolát jártnak végig vele. Ide kellene tehát elsősorban, a lelkiismeretes felügyelet és ellenőrzés, mely néhány hónapi szemmel látható tehetetlenség esetén, kiselejtezné az év elején jelentkezettek és kérelmetlenül kiküldene az iskolákból azokat az elemeket, akik — akár fizetnek tandíjat, akár nem,

végeredményében mégis csak a színészproletárok számát szaporítják. Az egyesület felvételi vizsgáira nézve pedig az volna nézetünk szerint az egyetlen elfogadható mód, ha a színészakadémiát és az egyesület iskoláját végzett növendékeken kívül az érdemeseket nem mindjárt két évi gyakorlatra, hanem arra utasítaná, hogy mutakozó tehetségüket valamelyik színésziskolában fejleszthesék. Tudom én, hogy ez nagyon fájna ugy a színészethez tóduló könnyelmű elemeknek, mint azon igazgatóknak, akik társulatukat leginkább az ilyen kétes értékű művészi erőkből, olcsón akarják szervezni, de amikor magasabb érdekekről, a színészet erkölcsi, művészi és anyagi erejének hatványozásáról van szó, akkor az egyéni törekvéseket el kell halgattatni és a háttérbe szorítani, a nagyobb és nemesebb eszme szolgálatában.

(Folyt. köv.)

A Napló Mindentlőt

A mulató nyomorúság.

Szegény, földhözragadt város vagyunk, a házbéruzsora, a nagy drágaság majdnem agyonnyom bennünket és mégis fölczifrázzuk magunkat mutatós, színes sallangokkal, hogy többet mutassunk, mint amennyi a valódi értékünk, pedig a pompás külsőségek mögött ott rejtőzik — nyomorúságunk. Kívül tetszetős színek, sok piros festék, pacsuli és pomádé, arannyal bevont hamis fogsor, belül zörgő csontváz, sovány élet és koplató szegénység! Ez a valódi kép, mely összes ferdeségeivel, komikumával és tanulságaival méltó bármely nagy írónk tollára. A városi gentry, aki négyes fogatot hajt és hideg vacsorát eszik, ez a fura jelenség méltó jellemzése a társadalom életének. Hangverseny, bál, kabaret, színházak, mulatóműkedvelői előadások és egyéb attrakciók vannak itten fölts számánál, egyes kávéházaink látogatottság dolgában egymással vetekeszenek, vig éjjeli élet, gyönyörűségek és mulatozások hajszolása minden vonalon, ugy, hogy sokszor családokba ringatja magát az idegen: ez-e az Eldorádó, pedig csak egy magából kivetkőzött beteg város. Anyagi ereje minél kevesebb van, hivatottsága a nagyzólo élethez még kevesebb, a város szegény, a polgárok szegények és mindenki vagyoni erején felül költelezik, hogy a társadalom gyönyörűhájaszó vágyaival és törekvéseivel lépést tarthasson. Ez az igazság, melyet a hazugságok színes életével nem lehet eltüntetni. A sok dárúdó és mulatóhely egyébként még nem jelent kultúrát — ezt lelkileg kell fejleszteni és kiépíteni a társadalom számára.

Kivándorlók nyomorúsága.

A nyomorgó nép előtt Amerika még mindig az az Eldorádó, amely felé csapatosan vándorolnak ki a keresethez nem jutó szerencsétlen emberek. Több kivándorló csapatnak vissza kellett pedig már térnie épen az amerikai ígért földének partjából, mivel a hatóságok nem engedték meg a földhözragadt szegény oláhoknak a partraszállást.

A nyomor azonban most sem hagyott nyugodni egy sereg embert. Olvenhátan, erdélyi magyarok összeállottak, eladták kis földjüket, pénzzé

tették kis ingó-bingójukat és elindultak Amerikába. El is értek New-Yorkig s ott a kikötőben várakoztak arra, hogy a hatóság megadja nekik a partra szállásra jogosító engedélyt. Azt hitték, hogy azt biztosan meg fogják kapni, mivel a kiszállásnál megkivánt összeggel mindenik rendelkezett.

Mindamellett a hatóság nem engedte meg nekik a partraszállást azzal az indoklással, hogy Amerikában is elég munka nélküli ember van. Rajtuk kívül még mintegy 300 magyar kivándorlóval történt ez az eset. Valamennyit hajóra ültették s vissza kellett térniök a hazába, melyből a nyomor miatt menekültek.

A visszautasított kivándorlók csapata most érkezett vissza hazájába. A vasuti állomáson könyezve panaszták az elkeseredett emberek szomorú sorsukat. Mindentüket eladták, hogy kivándorolhassanak s minthogy pénzük az utazás alatt elfogyott, betevő falatjuk sincsen. Hiába, megirta a prófétailekű költő: A nagyvilágon e kívül, nincsen számmodra hely! . . .

Üngyilkos színészelőt.

Mindennapi eset: üngyilkosság, ok: ki nem elégitett ambíció. Pisztyoldurranás, egy kitzködő emberrel kevesebb, egy tragédiával több. És az ismerősök, a rokonok, a hozzátartozók, ellenség és jóbarát egyaránt egy percze megrökönyödnek, az emberi gyarlóság, a tehetetlenség, hiábavaló küzdelem keresztülczikázik agyukon, egy kis filozofálás, egy kis magabaszállás, egy kis töprengés, de aztán kellemetlenné válik a hullaszag, az Élet visszacsálja őket a Haláltól és folyik tovább a marakodás, a tülekedés, a hazug, irigy, ádáz harcz, amelynek végső eredménye minden filozofálás daczára a szük, nedves sirgödör. . . . Az most már a vérmérséklettől és a körülményektől függ, hogy ki-ki hogyan, hol és mikor ismerkedik meg a Halállal. . . . Szegény Kathrein Miklós például egy pozsonyi kávéház udvarán fejezte be az életét. Nagyon csöndes természet lehetett ez a Kathrein Miklós. Nagyon csöndes, félelmetesen csöndes természet, akinek a lelke azonban viharzott valamikor, de elfelejtett érezni, vágyódni, gondolkodni és lelkében kiirhatatlanul gyökeret vert a gyors, a hirtelen halál gondolata. az egyszerű kimulása, amelytől nem kell megijedni. Nagyon akart, szépet akart, 18 éves volt, az Élet állott előtte, a színpad izzó, hamis világa csábította lidérc módon, neki pedig az egyszerű és dupla könyvvitel, a levelezés lelkétől egészen idegen munkájával kellett megbirkóznia. És amikor látta a vágyai elérhetetlenségét, mikor mindig kisebbedett, szükebb körre szorult, végül ponttá zsugorodott a reménysege, egyet gondolt: üngyilkos lesz. És szombat este két barátjával betért egy kávéházba, fekete kávéval rendelt, aztán söbrözdött, levelet írt, a szokásos bucsulevelet és folyton mosolygott, mosolyogva fizette ki a czechet, rámosolygott Miczire, a csinos kasszirosnőre, mosolyogva diskurált a tulajdonossal és éjjel tájban mosolyogva mondta barátainak, hogy az udvarra megy friss levegőt színi. Egyszerre pisztolydurranás veri fel az udvar csendjét, a vendégek, a kávé, a kaszirosnő kirohannak és

a földön ott látják fektüdni mereven, vérző halántékkal, eltorzult arczezal szegény Kathrein Miklóst. . . . És a száraz rendőri jelentés így szól: az orvos már csak a beállott halált konstatalhatja.

ANGOL-KÓR

tönkre fogja tenni az Öngyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hússal borítja azokat.

Azonfelül, és ez az, a mit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védfogyót — a halászt — kérjük figyelembe venni.

a kis szenvedőt rábírná arra, hogy a

Scott-féle Emulsió-t

bevegye, mert kellemes, tejfeles íze van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

IRODALOM MŰVESZET

DAL A JÖVŐRŐL.

Írta: Szabolcska Mihály.

Elszál az élet, mint az álom,
De nekem van vigasztalásom.
Nemcsak a másik örökélet . . .
A fiamban újra élek!

Sok bolond rejtély van még itten,
Sok szent remény amikbe hittem.
S beteléstüket várva-várom . . .
S sok szívemszólta színes álom.

Nem is marad egy sem előttem,
Megfejtethetlen, veszendőben.
Meghalok bár: mindent megérek . . .
A fiamban újra élek!

Megérem egy szebb nap kelését,
Nemzetem újjászületését,
Mert eltiporhatják ezerszer:
Az igazság csak fölkel egyszer!

Fölkel és szörnyű erejével,
Rettegetes csodákat művel,
Valaha én mindent megérek . . .
A fiamban újra élek!

A Nemzeti Színházban, pénteken került először színre Hervieu Pál „Ismerd meg magad!” című rendkívül érdekes új színműve, Ambrus Zoltán kftűnő fordításában. Az újdonság határozott sikert aratott és a színházat az utolsó zugig megtöltött közönség zajos tapsokkal jutalmazta P. Márkus Emma, Vizvári Mariska, Gál Gyula, Mihálfi, Odri és Garamszegi művészi játékát. A újdonság eddig háromszor egymásután került színre.

Uj darab. Lapunk felelős szerkesztője, Deréki An a „Buzavirág”, „Eleven ördög” és több más darab szerzője, ezidő szerint egy új történelmi háttérű darabon dolgozik, melynek czimszerepét egyenesen Blaha Lujának szánta. Az új darab Mátyás király korában játszódik, Szeged környékén és alapulul egy régi kronikus adoma szolgál, mely sokáig élt a szegedi nép ajkán és csak legutóbb kezdett feledésbe

jutni, mikor a rekonstrukció a várost kiforgatta eredeti jellegéből és újabb elemekkel árasztotta el.

A pécsi Nemzeti színház derék igazgatója Kövessy Albert, mindent elkövet, hogy a közönség igényeit mindenben kielégíthesse és érdeklődését ébrentarthassa. Legközelebb a „Vig özvegy” jubiláris 50-ik előadásán Sziklay Szeréna, a fővárosban is előnyösen ismert ének-művész és Kertész Mihály, a szegedi színház elsőrangú énekese vendég szerepeltek óriási sikerrel; a vendégművészeket a zsufolásig telt ház számtalanszor a függöny elé szólította. Sziklay Szerénát tömérdek virágcsokorral, Kertészt pedig egy diszes babérokoszorúval tüntette ki. A minden tekintetben művészi színvonalon álló előadást Izsó Miklós rendezte, már ismert nemes izlésével és találékonyságával. A többi szerepekben Pataki, Fábán Linka, Faludy, Hajagos, Derenghy, Károlyiné és Izsó arattak jól megérdemelt tapsokat. A „Luxembourgi gróf” is már négyszer került színre, pompás jó előadásban, zsufolt házak előtt. A héten kezdte meg Ivánffy Jenő a „Nemzeti színház” egyik legintelligensebb drámai művésze vendégjátékát a „Velencei kalmárban” és minden részletében, gondos művészi tanulmányra valló alakításával, zajos óvációkra ragadta a közönséget, úgy hogy a többi szereplőkkel együtt számtalan kihívásban részesült.

Szélhámos báró.

A züllés lejtőjére jutott somogy-megyeyi magnássarj, Zornberg Sándor báró tudvalevőleg megszökött a kaposvári rabkórházból, a hol mint ápoló tartózkodott és a betegeket kifosztotta. A kaposvári rendőrség a szökés után távirati megkereséseket intézett az ország összes rendőrhatalóságaihoz, hogy a szökevénynek nyomára jusson.

A köröző levelet megkapta a nagykanizsai rendőrkapitányság is és minthogy híre járt, hogy a báró ur nagyon gyengén állt pénz dolgában, midőn Kaposvárról megszökött, tehát messze nem mehet, ott is tettek kellő előkészületeket méltó fogadására. És a báró csakugyan bevonult Kanizsára, de mint jól nevelt magnásfiához illik, ezt szinte tulzó diszkrécióval tette, úgy hogy a rendőrség még oly ébersége sem volt elég ahhoz, hogy kellő időben értesülhetett volna megérkezéséről. De erre a diszkrécióra Zornberg báró urnak annál is nagyobb szükség volt, mert nem csupán a kényeszer, hanem gálans kalandok emlékei is vezették a kanizsai határba.

A báró egykori, nem is oly régi szerelme ugyanis Kanizsán lakik és a bárónál kevésbé diszkrét emberek nyíltan beszélnek e viszonyról, melynek hősnője Nagykanizsán egy meglehetősen közismert névnek viselője. Ugyanezek az indiszkrét nyelvek ma már azt is beszélik, hogy a báró azzal a szándékkal surrant be Nagykanizsára, hogy szívének egykori királynőjétől — pénzt kérjen a továbbutazásra. S minthogy ezt nem sikerült megszereznie, elment — máshoz szerelmért. De térjünk csak a dolog rendjére.

Annyi a tény, hogy szombaton

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkőrendkívül nagy választékban kapható.

Minden e szakmába vágó munkák, temetői javítások, vésés és aranyosok utányosan és telki ismeretlen kőszínek.

délelőtt Perényi József borbély, a László-fürdő tulajdonosa, lelkendezve azzal a hírrel állított be a rendőrséghez, hogy Zornberg báró ott van a fürdőjében és ott a kiszolgáló leány szobájában van elrejtőzve. A rendőrségtől azonnal egy rendőrtiszt és két rendőr ment a László-fürdőbe, de a báró, úgy látszik, megneszelte a közelgő veszélyt, s mire a rendőrök megérkeztek, nyomtalanul eltűnt. A rendőrök kocsira ültek és egész Palinig hajtottak az országúton, de a bárónak hírét, hamvát sem találták.

A báró, mint most már kétségtelenül megállapítható, teljesen elzúllott, veszedelmes szélhámós. Mikor a kaposvári kórházból kiszökött, nem vett rögtön egérutat, hanem előbb zsákmány után nézett.

A betörők leleményével kuszott föl Török Mór kaposvári lakos lakásának a padlására s miután a padlásajtót álkulcsal kinyitotta, több ruhaneműt pakkolt össze és vitt magával.

Ugyanilyen ügyességgel belopóztott Oláh Ödön dr. lakására is s onnan egy női aranyórát emelt el, az aranylánczsal együtt.

A rendőrség nyomban keresésére indult a zúllott embernek, de csak annyit lehetett megállapítani, hogy Gyékényes felé vette útját s azon túl elnyelte a horvát határ.

Elrendelték országos körözését.

Zálogcéduákat

brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt latinát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyit ujjonnan vették. Schiller Izidor, Síp-utca 8

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T.

tüdőbeteg ambulátoriája

VI. kerület, Dólibáb-utca 23. szám

Betegfelvétel és rendelés:

d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

HIREK

A hétről.

Szomoru jövő.

Valóságos országos csapás ez a mostani időjárás. Réges-régen nem volt Magyarországnak ilyen enyhe és amellet ilyen kellemetlen tele, mint ez a mostani. Ahelyett, hogy fagyott volna és a föld megkapta volna a hó-takaróját, folyton és folyvást enyhe idő járja, közbe-közbe napokig tartó bőséges, zuhogó esőzettel.

Ha ez az abnormális időjárás csak annyiban érdekelné az országot, hogy a fagy elmaradása folytán nincsen jég, azt még kibírnók valahogyan, valamiképpen. Igaz, hogy a jég úgy a háztartásban, mint az élelmezés és a közegészség terén szinte nélkülözhetetlen, de segíthetünk mégis valahogyan magunkon. Lesz műjég. Szóval ez a kérdés súlyosabb anyagi gondokat nem okoz.

De egészen másképp állunk a ter-

méssel. Még nyögjük a mult esztendei rossz termés kinos keserveit. Eszünk oly drága kenyeret, aminőt évtizedek óta nem. És most még csak az kell, hogy a tavalyi rossz gazdasági esztendőt egy újabb, rosszabb váltsa fel.

Gazdák állítása szerint attól lehet tartani, hogy a hó nélkül való enyhe időjárás, a folytonos esőzés, tönkresilányítja az őszi vetést. Attól lehet és kell tartani, hogy ez az abnormális időjárás nem hiába kelt aggodalmat a termelők körében.

Egy újabb rossz gazdasági év szinte elviselhetetlen csapás volna erre a sokat próbált, sokat szenvedett országra.

Mert más a helyzet minálunk, mint más, fejlett iparral rendelkező államban. Magyarország agrárállam. Magyarország főbb jövedelmét a mezőgazdasági termelés képezi. Ha jó a termés, nincsen ok az aggodalomra, ámde egy rossz gazdasági év irtózatossá sullyal nehezíti az ország népére. Hát még két egymásra következő, rosszul termő esztendő! Szenvedést és nyomort hozhat a munkásokra.

Ha fejlett iparunk, a munkások százezreit eltartó gyáripára volna ennek az országnak, úgy nem kellene oly retteggésszel lesni az időjárásról. Az ipar helyreütné azt, amit az időjárás mostohasága a mezőgazdaság terén rontott.

Ha iparunk volna! De vajjon mikor jut Magyarország abba a boldog helyzetbe, hogy lesz olyan gyáriparunk, amely fedezi az ország népének ipari szükségletét?

Talán majd egyszer felvirrad. Talán még felvirárogzik a magyar ipar.

Egyelőre azonban lesnünk kell a jó időt, és el kell készülnünk a szomoru jövőre.

Ellopott cigány leány.

A török-becsei cigány soron a legszebb cigány leány hírében állt Latár Gizella, a kinek járása, mint az ingó nád, hangja mint a fülemile szó és a szemei fölérnek a tüzet hányó gyémántal. Egy szóval tüzről pattant cigány leány volt Latár Gizella, olyan mezei vadvirág, a kire nemcsak a cigány legények, de még a fehérek is szívesen kacsintgattak. Ez a szépséges cigány leány megtetszett végtelenül egy óbecszei cigány legénynek és mert megértették egymást, egy csöndes estén a legény megszöktette Óbecsére a szépséges Gizellát. De az egymásért rajongó szerelmesek nem sokkal turbékolhattak édes otthonukban, mert az öreg Latár, lánya keresésére indult s mikor azt szép szóval nem kaphatta haza, hát a csendőrséghez, meg a szolgabíró-sághoz fordult, a hol azután apai szívét megnyugtatóan úgy intézkedtek, hogy a megszöktetett leány mint apai felügyelet alatt álló kiskorú, rendőri hatalommal siránkozó szüleinek átszolgáltatandó. A rendőrség eme megbízásnak meg is felelt, a szerelmes gerlepárt szétszakította és a tüzes szemű cigány leányt Török-Becseire kísérte szüleihez.

A katona tragédiája.

A Vilmos huszárezred nagyváradi laktanyájában halálba menekült egy vitéz katona a drágalatos gyöngy-élet elől. Felakasztotta magát egy közhuszár. Arra a vastag, feketesárga zsinórra, amivel a nadrágja volt kipszomántozva.

Fekete János kecskeméti születésű legényt a nagyváradi Vilmos huszárezredhez osztották be három évi szolgálattételre. Az első századhoz került. Egyideig semmi baja sem volt. Viselte panasz nélkül a sorát és ellentmondás nélkül teljesítette a nehéz, napról-napra kimerítő strapát, amivel a katonaélet együtt jár.

Egyszer aztán valahogy belefáradt. Állítólag az őrmestere kezdte, „kezelni” és szigoruan bánt a kedvetlen, hazavágyakozó legénnyel.

Egy reggelen Fekete János megszökött a Vilmos huszárlaktanyából. Egy hétiig csatangolt és egész Temesvárig elkóborolt, ahol elcsípték. Ráismertek az egyenruhájáról az idegen ezredbeli huszárra és viseltes rend ellenes öltözködése elárulta dezentorságát.

Út valameddig Fekete János a vizsgálati fogságban, aztán mikor látta, hogy sok viz folyik le a Körösön, amíg ő kiszabadul és viszontlátja a kecskeméti akáczfákat, hát mást gondolt. Szépen, gondosan lefejtette nadrágjáról a feketesárga oldalzsínort. Egyik végét odakötözte a czellája ablakrácsához, a másik végét a nyakára illesztette.

Reggel ott találták kihűlt hulláját.

— E' bizony felakasztotta magát!

A napos káplár levágta a kötélről Fekete János holttetését és szabályszerű jelentést tett a századiroda tisztjének, amint ahogy ez már katonáéknál illik.

x A gyógyászat hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszor, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól visszatetsző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatásának erejét növeli. És ez a „Scott-féle Emulsió”, melyet minden gyógyszerárban árusítanak.

x A Magyar Nemzeti Zeneiskola 3 havi ingyenes (teljesen díjmentes) zenei oktatásban részesít mindenkit hetenkint 3 órában, aki bármilyen hangszer-szükségletét a Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárban szerzi be. Felvételi utalványt a fenti cég minden vevőjének, a hangszer árára való tekintet nélkül készséggel kiszolgáltatt.

Digestol Glück

a legközelebb emésztőpor.

Elősegíti az emésztést, fokozza a bélmunkát és étvágyjavítólag hat. Javulva a gyomor és bél legkülönbözőbb bántalmainál, nehézséges emésztés esetében, bélgyulladásnál, erjedési savak képződésénél, étvágytalanságnál stb.

Kapható minden gyógyszerárban. Nagy doboz ára 2 K., próbadoboz 1 K. Főraktár:

GLÜCK REZSŐ gyógyszer-tára

Budapest, VIII., Rákóczi-tér 2.

Nvilttér.

Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. udv. hangszergyár központi főüzletében

BUDAPEST,
VI. ker., Rákóczi-ut 36. sz. alatt

kaphatók a legjobb és legolcsóbb hangszerek.

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK minden cikkéről külön-külön jelennek meg. Érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

KITÜNTETVE! A m. kir. kormány által alapított „Millenniumi Állami Érem”-mel melyet a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis czégünk nyert el.

Meghívó

a Budapesti bitelintézet r.-t.

1910. évi február hó 26-án délelőtt 11¹/₄ órakor a részvénytársaság helyiségében V., Váci-körut 12. szám alatt tartandó

harmadik rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt fizetésekről.
2. A zárszámadások és évi mérleg előterjesztése s az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó indítványa.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tisztia nyereség felosztása ügyében; a felmentvény megadása az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak.
5. Felügyelőbizottság választása.
6. Az igazgatóság kiegészítése.

Az igazgatóság.

ÓRAS ÉS ÉKSZERÜZLET Löw Sándor Budapest,

Ó Cs. és Kir. Fensége József főherceg udvari szállítója.

VIII., József-körut 81. szám.

Legjobb munka és kitűnő anyag irásbeli jótállás mellett. — Saját ékszer- és óraműhely. — Méltányos árak. A magy. kir. államvasutak és a m. kir. posta- és távirtda szerződött óraszállítója. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Az Angyalföld titkai.

8

(Regény.)

— Megyek! — hogy is ne mennek! Csak szaladj előre fiam, én is mindjárt ott leszek.

Pista letapogatózott a lépcsőn és sebes léptekkel tűnt el az udvarban. Az asszony pedig egy pillanatra némán, mozdulatlanul állott a folyosón. Nehezen lélegzett és görcsösen vonagló ujjával megsimogatta izzó homlokát. Azután összeszedte minden erejét és visszavánszorgott a konyhába.

A lámpa gyér világa sápadt arcára esett, mely a sok gondtól és bánattól öregebbnek látszott, mint valójában volt. Az elhullatott tömredék könyv barázdákat szántott rajta időnek előtte. De a jószág lehellete meglátszott egész lényén és leányos szépségének, tartózkodó szerénységének nyomai még rajta tapadtak. Csodálatos két nagy szeme úgy világitott a halvány arcra, mint ezüstös holdvilág a romokra; most e szemek nedvesek, bágyadtak voltak már a sok átél halálos szenvedéstől. Remegő kezével egy szék támlája után nyult, mert lábai ingadoztak a nagy izgatottságtól.

Az egyik albérlő, Virág Marci, letette kezéből az evőeszközt és nagy fekete szemével kérdőleg nézett az asszonyra. Marci, szép, sugár, erőteljes alaku, sötét haju lakatoslegény volt, aki szorgalmasan dolgozott, tisztességesen keresett és nagyon takarékos, józan életet folytató.

Örzsé bánatosan mosolygott a legényre.

— Ne tartóztassák magukat, egynek nyugodtan tovább, mert nekem el kell hazulról menni. Egy kis dolog akad. Magammal viszem a konyha kuicsát, maguk pedig, ha nem akarnak megvárni, csak pihenjenek le. Eppen ma hoztam tisztába az ágyukat. Igen, — mert — mert az emberem küldött utánam.

A legények összenéztek és titokban valamit sugdostak egymásnak, de az asszony nem értette szavaikat. Jó éjszakát kívánt és nehéz lélekkel bement a szobájába, mely szegényesen bár, de tisztán és rendezesen volt butorozva. A legények pedig egy-egy ágyat birtak a másik kis szobában hetibérbe. Örzsé lassan meggyújtotta a gyertyát, felnyitotta fiókos szekrényét, elővette pénzét és nagy kendőjét, azután megállt habozva, mint aki nem tud határozni, hogy mit tegyen. Kezéivel végig simította forró homlokát; könyázott szemeit a falra függesztette, ahol elhalt szüleinek és férjének postaegyenruhás fényképe mellett, az ő menyasszonyi koszorúja is függött, azután egy székre roskadt és erős zokogással könnyített nehéz fájdalom.

— Asszonyság! — így hangzott mögötte egy gyöngéd, részvételtjes férfihang.

Örzsé hirtelen hátrafordult és Virág Marcit látta maga előtt, aki észrevétlenül lépett a szobába.

— Mit akar Marci?

— Hogy — mit akarok? hát azt akarom, a kutyafáját, hogy vesse

végét ennek a dolognak! Az olyan áldott, dolgos, becsületes és jó asszony mint maga, vétkezik az Isten ellen, ha így törí magát azért a hitvány, semmi emberért! Felforrtyan a vérem, ha rá gondolok! Hiszen alig nyolc hete még, hogy felszedte az utca sarából, részegen, rongyosan, férgesen, kimosdatta, kietette, hizlalta, ápolta, mintha csak az édes anyja volna! És most előlről kezdődik a régi nóta! Most és mindörökké! Ne tegye asszonyság, ne járjon utána, hagyja elpusztulni! Hiszen a disznót hiába fekteti puha pelyhes ágyba, csak visszakiváncokzik a mocskos pocsoltyába! Hiszen tudja, hogy én csak a javát akarom, hogy becsületes szívvél sajnálom nehéz sorsát. Én szorgalmas, józan munkás vagyok, szép pénzt keresek, talán nem is vagyok éppen a legcsunyább, meg aztán... aztán...

Itt elakadt a szava; az érzés elfojtotta. Örzsé, harag nélkül rámeresztette szép nagy szemét, de tekintetéből hiányzott a bátorító remény, minden legkissebb jele.

Folytatása következik.

Közgazdaság.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság főszámadása 1909 december 31-ről a következő: A nyereség- és veszteség-számla adatai ezek: Tartozik: Adókért 1909. évre 480.370 korona 58 fillér. Leírás a gépek, eszközök és egyéb üzletlelteljeselések elhasználása folytán beállott értékcsökkenésért 1909-re 1.000.000 korona. A tartalékalap növeléséért 1909-re 300.000 korona. Jutalékért az igazgatóság és hivatalnokok részére 1909-re 365.961 korona 26 fillér. Tiszta jövedelem az 1908-iki maradvánnyal együtt 3.456.971 korona 36 fillér. Főösszeg 5.603.303 korona 20 fillér. Követel: Maradvány 1908-ról 436.319 korona

99 fillér. Értékpapirjaink és takarékpénztári betétek kamatja 254 264 korona 84 fillér. Bányáink bruttó jövedelme 4.885.718 korona 37 fillér, összesen 5.139.983 korona 21 fillér. Főösszeg 5.603.303 korona 20 fillér.

Meghívó

a Magyar általános takarékpénztár részvénytársaságnak

1910. évi márczius hó 2-án, délután 6 órakor

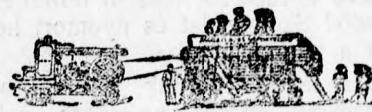
az intézet saiat házában (Budapest, V. József-tér 14. szám alatt) lévő helyiségeiben tartandó

XXVIII. rendes közgyűlésére.

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Legjobb benzinmotoros cséplő-készletek csakis

Kállai Lajos motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

Kaphatók. — Tessék díszítőlapot kérni

Kézimunkák,

előrajzolt, kezdett és kész kivitelben u. m. hozzávaló kelmék és anyagok legjobban és olcsó árban kaphatók.

Gertler Adolf,

kézimunka iparos és műrajzoló

VIII. ker., József körút 75 szám.

Elsőrendű Strucez-pamut

(Asztrigan) minden színben

1 Motring 10 dkgr. 1 kor.

Vidékre árjegyzéket ingyen küldök.

Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!

WILLAX KÁVÉKOCKA

forró vízben vagy tejben feloldva, azonnal teljesen kész, zamatos és kiválóan jóízű fekete- vagy tejeskávét nyújt.

DARABJA 4 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.

WILLAX KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST. 69 ARTEPELI U. IRODA: VI. VACZI-ÚT 167-169. TELEFON: 177-61.

? Hol találkozunk?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:

Gläser, METEOR Kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám,

ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árban számíttatnak.

BUTOR.

Arveresen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugyazint amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és uri szobák, angol börgarnitúrák, szalongszék, petroleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők.

Ancsel és társánál,

Dob-utca 22.

OSTENDE-KAVÉHÁZ

RÁÓCZI-UT 10.

Előkelő családok találkozóhelye.

Remek hideg vacsorák, melyet házilag francia szakácsom által készítették.

Estonként

Györi Vörös Miska

a közkezdelt cigányprimás teljes zenekarával hangversenyeket szíves partiókat kér

Gross Ödön

Telefon: 3-68, 86-40 az Ostende és a nyíregyházi Pannónia kávéházak tulajdonosa.

Téli fürdőkúra

A Budai Szt.-Lukácsfürdő Nagyszállójában és Thermal-szállóházában.

lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyosók vezetnek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-, meleg-kénes források, iszapborogatások. Prospektust küld a Szt.-Lukácsfürdő R.-F. Budapest, Budán.

Kristály forrásásványvíz étvágyat javító emorronitást megakadályoz.

Ön bérel

egy olcsó zongorát vagy pianót és

kidob

havonta 12.— vagy 16.— korona kölcsönadíjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

Ha fizet

havonta 20.— koronát, kap egy kiváló gyertyányu, legmodernebb, rezpánczélőkés, kereszthurok, új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezést, nem lekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. Ha az ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

MUSICA' részvénytársaság

(Gazdái: STERNBERG DEZSŐ)

zongora- és kávéházak telepe. Eufon (tölcser-nélküli legelőkelőbb gramofon- és művésztanulmányok) felállítására.

Budapest, VI., Terecz-körút 1. sz. alatt

(Király-u. sarok, az Ország. Zeneakadémia közelében)

Telefon 4-81. — Telefon 4-81.

Zongorák becsérlése, javítása, hangolása logkulánszabban. — Fenti rendszer kedvezményesen egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek

Nem érdemes rongyosan járni!

FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester
BUDAPEST, Thököly-út 20. szám I. em. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.

Nyomatott a „Globus” műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság körforgógépén Budapesten, VI. Aradi-utca 8. sz.